TIETOSUOJAVALTUUTETUN TOIMISTO

Dnro 9211/93/22

11.11.2022

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 2.11.2022,

Tietosuojavaltuutetun toimiston lausunto eduskunnalle Hallituksen esityksestä HE 134/2022 vp. laiksi brexit-mukautusvarauksen kansallisesta toimeenpanosta ja siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimistolta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi brexit-mukautusvarauksen kansallisesta toimeenpanosta ja siihen liittyviksi laeiksi ja väliaikaiseksi laiksi.

Tietosuojavaltuutetun toimisto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi uusi laki unionin brexit-mukautusvarauksen kansallisesta toimeenpanosta (jäljempänä ns. ”brexit-laki”) sekä tehtäväksi muutoksia muun muassa valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021–2028 annettuun lakiin (758/2021, jäljempänä ns. ”tukilaki”). Tietosuojavaltuutetun toimisto on asian aiemmassa valmisteluvaiheessa lausunut työ- ja elinkeinoministeriölle brexit-lakia koskevasta esitysluonnoksesta 25.5.2022 sekä tukilakia koskeneesta hallituksen esityksestä HE 46/2021 vp 14.8.2020.

Esitysluonnoksen luvussa 12 (34−36) on tarkasteltu ehdotettujen säädösten suhdetta henkilötietojen suojaan. Kuten tietosuojavaltuutetun toimisto jo aiemmin totesi, pidämme hyvänä, että esityksessä on tunnistettu keskeinen henkilötietoja koskeva lainsäädäntökehikko. Esitysluonnoksessa on asianmukaisesti huomioitu, että yleisen tietosuoja-asetuksen yksityiskohtainen sääntely, jota tulkitaan ja sovelletaan EU:n perusoikeuskirjassa turvattujen oikeuksien mukaisesti, muodostaa yleensä riittävän säännöspohjan myös perustuslain 10 §:ssä turvatun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta, eikä erityislainsäädäntöön ole tietosuoja-asetuksen soveltamisalalla enää valtiosääntöoikeudellisista syistä välttämätöntä sisällyttää kattavaa ja yksityiskohtaista sääntelyä henkilötietojen käsittelystä. Kuten esitysluonnoksessakin on todettu, lähtökohtana on, että henkilötietojen suojaa koskeva sääntely nojautuu mahdollisimman pitkälti EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen sääntelyyn ja että kansallista liikkumavaraa käytetään vain siltä osin kuin se on sallittua ja toisaalta välttämätöntä henkilötietojen suojan toteuttamiseksi (PeVL 14/2018 vp). Esityksessä (s. 32) todetaan, että ehdotetun lain mukaisten avustusasioiden yhteydessä tapahtuva henkilötietojen käsittely voidaan toteuttaa yleisen tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalain nojalla, mistä syystä ehdotetussa laissa ei erikseen säädetä henkilötietojen käsittelystä.

Esityksen mukaisia uusia tallennettavia henkilötietoja olisivat EU-asetuksen edellyttämät tiedot varauksen varoista rahoitettavien avustusten saajien tosiasiallisista omistajista ja edunsaajista. Tukilain 28 §:n mukaiseen tietojärjestelmään tallennettavat tiedot koostuisivat tiedoista, jotka vastaavat patentti- ja rekisterihallituksen

edunsaajaotteen tietoja: Y-tunnus, edunsaajan etu- ja sukunimi sekä syntymäaika. Henkilötunnusta ei olisi tarpeen tallentaa. Esityksen mukaan edellä mainittujen henkilötietojen tallentaminen olisi perusteltua, koska niitä tarvitaan EU-asetuksen ((EU) 2021/1755) 14 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetulla tavalla ehkäisemään, toteamaan ja korjaamaan sääntelyjenvastaisuudet ja petokset sekä välttämään eturistiriidat, sellaisina kuin ne on määritelty Euroopan unionin lainsäädännössä. Käsittely vaikuttaisi tarkoituksenmukaiselta.

Tietosuojavaltuutetun toimisto lausui asian aiemmassa valmisteluvaiheessa siitä, ettei yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaista käsittelyn oikeusperustetta ollut nimetty esityksessä. Pidämme hyvänä, että nyt käsiteltävänä olevassa esityksessä todetaan, että ”henkilötietojen käsittely on tarpeen yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan alakohdan mukaisesti rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.” Todettakoon vielä, että kyseessä on tarkemmin ottaen sanotun sääntelyn c-alakohta. Lisähuomiona voidaan mainita, ettei esityksen perusteella kuitenkaan käy ilmi, mikä taho toimii henkilötietojen käsittelyn osalta rekisterinpitäjänä. Tältä osin esitystä voisi olla vielä perusteltua tarkentaa.

Jokela Nina
91264643R

Ylitarkastaja Nina Jokela

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarvittaessa tarkistaa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.

Tietosuojavaltuutetun toimiston yhteystiedot

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Sähköposti: tietosuoja@om.fi

Puhelinvaihde: 029 566 6700

Verkkosivut: www.tietosuoja.fi